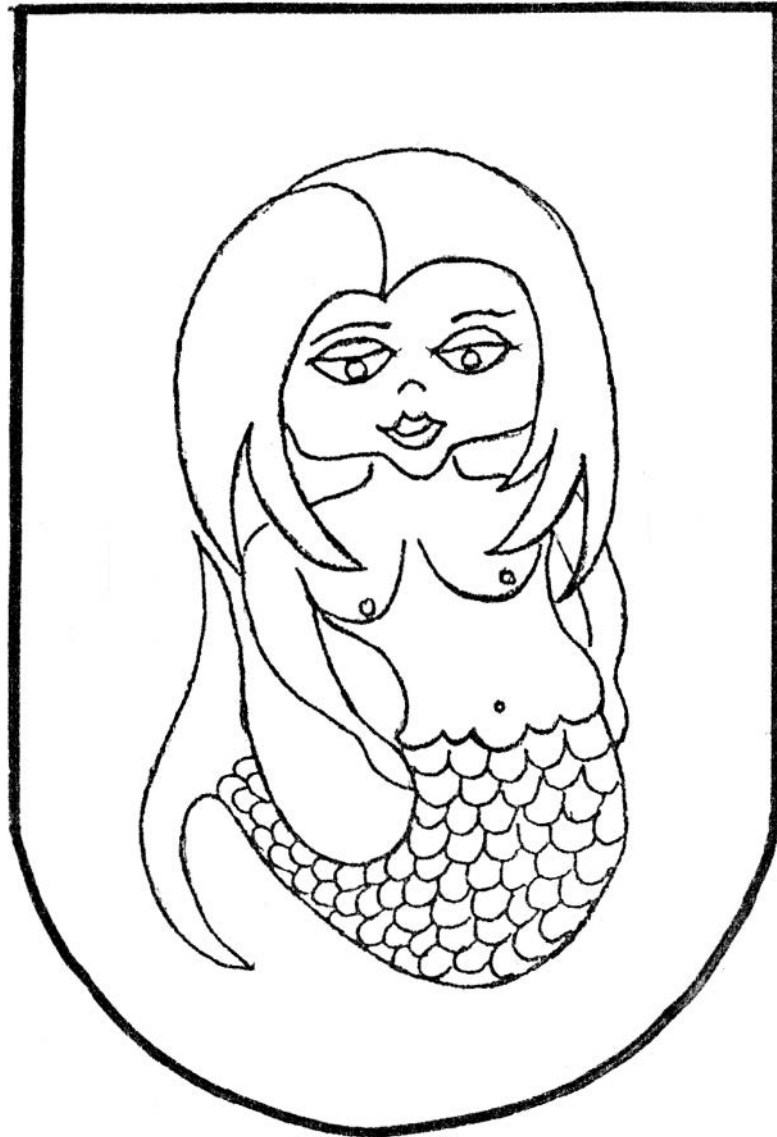

't MEERMINNEKE

KONTAKTBLAD
VOOR DE FAMILIE
van MEIRHAEGHE

Beste Familieleden,

Terwijl de een het werkritme probeert terug te vinden na de jaarlijkse veel te korte vakantie en een ander de boekentas weer bovenhaalt, moeten ook wij weer aan de slag. De stamboomplicht roept, of beter... het meerminneke lokt ons ten derden male... Mijn collega's hier in Brussel zullen weer voor een paar weken in hun middagdutje gestoord worden door een ratelende tikmachine en door de krakende krachttermen die bij elke typfout gelanceerd worden.

Ondertussen vierden we in gedachten ons eerste stamboom-lustrum. Vijf jaar geleden begon het allemaal, tijdens die hete zomer van 1975, toen Ivo Vandamme zich te Montreal in het olympisch zilver liep.

Als uitgangspunt hadden we eigenlijk alleen onze familienaam. Shakespeare mocht zich dan wel afvragen "what's in a name?" en terecht beweren dat een roos, ook al had ze een andere naam gedragen, even zoet zou geuren, voor ons kreeg onze naam plots een bijzondere betekenis. Met de familienaam krijgt elke stamboom een eigen soortnaam, waardoor hij zich van de andere bomen onderscheidt. Een stamboom herken je nu eenmaal niet aan zijn stam, zijn takken of zijn vruchten, zoals je een eik herkent. Wij hebben in de eerste plaats een naam gemeen en daarover zullen we het in dit nummer uitgebreid hebben. Op stevige gronden zullen we zijn ware betekenis toelichten. Geen verklaring dus die louter op fantasie berust, zoals bij die Sjarel Dekeyzer die beweerde van Keizer Karel af te stammen...

Volgen dan enkele nabeschouwingen bij onze vorige artikels "wij komen van Kanegem" en "Marie Louise Meirhaeghe" omtrent "rouwen en trouwen" in 't verleden en over de Kanegemse mulder Eduard Meirhaeghe.

Als toemaatje krijgt u nog een anekdote opgediend over Jan Francies Meirhaeghe die anno 1775 de klepel wel wist hangen maar de Kanegemse kerkklok toch niet hoorde luiden...

Na het traditionele familienieuws besluiten we met een poëtisch slotakkoord van vader en met "een brief aan grootvader" van de zoon. Of het tevergeefse pogen om het leven van een man die ik nooit gekend heb in woorden te vatten. Is dit niet de tragedie van elke stambomer: dat hij zelfs na zorgvuldige rekonstruktie van hun levensloop, toch aan al die voorouders geen eigen gezicht kan geven? Zij werden niet vereeuwigd in gekonterfeite portretten of versteende bustes. Ondanks de vele informatie krijgen we nooit een concreet beeld van de persoon in kwestie. Van hem rest hoogstens een handtekening op een vergeeld dokument: hier lag zijn of haar hand... maar hoe "was" die hand? In afwachting van de teletijdsmachine, die ons in het verleden zou terug voeren, of van een eventueel leven na dit leven, gaan we over tot de dagorde.

Veel leesgenot en we zien mekaar terug in december.

DE NAAM VAN MEERHAEGHE

over

de schrijfwijze

de herkomst en

de betekenis

van onze familienaam

Van Meerhaeghe? Onze familienaam? Onze naam wordt toch anders geschreven, hoor ik u denken. Onze familienaam wordt inderdaad op een andere wijze gespeld en sommigen denken misschien dat ze dan ook tot een andere stam behoren. Onze familiestudie heeft echter uitgewezen dat alle Meirhaeghes, mét of zonder "van" en hoe hun naam in al zijn variaties ook moge geschreven worden, allen tot één en dezelfde struik behoren! Alle sporen leiden ons terug naar hetzelfde stipje grond waar onze naam ooit zijn oorsprong vond.

1. SCHRIJFWIJZE.

Laten we omtrent de schrijfwijze eerst wat klaarheid scheppen. Vandaag de dag is het zeker een noodzaak en zelfs een eis dat de naam in officiële documenten eenvormig genoteerd wordt. Iedereen kent de administratieve en juridische problemen die kunnen oprijzen wanneer dit niet gebeurt. Toch is het zo dat er tot voor korte tijd een grote willekeur bestond wat de schrijfwijze van de namen betreft.

Globaal kunnen we stellen dat de eerste vaste regels pas ingang vonden met het invoeren van de Burgerlijke Stand, ten tijde van Napoleon (ca 1800). Desalniettemin treffen we in de loop van de vorige eeuw nog talloze verschrijvingen aan.

In de periode vóór de Franse Revolutie (1789), tijdens het Ancien Régime dus, heerste een bijna absolute willekeur in de schrijfwijze van de namen. We hebben in de loop der eeuwen zeker meer dan honderd verschillende variaties genoteerd, gaande van "Mijrage" over "Meraeve" tot "Vandermeerehaghen". Zo is het geen zeldzaamheid als in één en dezelfde doopakte, de namen van de vader, de boreling en de broer van vader die het peterschap waarnam, op drie verschillende wijzen geschreven wordt!! Onder de oorzaken van die toestand vermelden we het feit dat men de namen op het gehoor neerschreef en dat de meeste mensen slechts gebrekkig of helemaal niet konden lezen of schrijven. Het ligt voor de hand dat, zeker met een naam als de onze, een enorm aantal kombinatiesmogelijkheden en variaties mogelijk was. We mogen ons dus zeker niet mordicus vastklemmen aan de schrijfwijze van de naam om bepaalde familieverbanden te leggen of te weerleggen. Jan Merhage kan dus best de zoon zijn van Pieter Van Meerhaeghe en de kleinzoon van Jacob Meirhaeghe!

Doch sakkeren we niet al te veel op die oude prochiepapien en krasselklerken. Een blik op de rekeninguittreksels van onze Meermin-abonnees leert ons hoe ook de komputer anno 1981 zich ook al eens verschrijft. Zo noteerden we voor de naam Meirhaeghe onder meer : Meirhaghe, Kreirhaeghe, Meirhfaeghe, Merrhaeghe enz.

Wij die tot de Kanegemse tak van de Wortegemse stam Van Meerhaeghe behoren, zijn allen "Meirhaeghes-zonder-van" en daarmee vormen wij een minderheid. De "Van" Meirhaeghes vormen vandaag de overgrote meerderheid onder de levende stamgenoten. Onze voorvaders uit de drie eerste Kanegemse generaties staan nog afwisselend als Meirhaeghes mét en zónder "van" genoteerd in de archiefstukken. Uit de signaturen van de broers Augustijn en Jacob Meirhaeghe, respectievelijk te Kanegem geboren in 1711 en 1715, kunnen we opmaken dat zij reeds kortweg "Meirhaghe" en "Meirhaege" zonder "van" handtekenden. Het voorvoegsel "van" verdween, wat onze tak betreft, definitief rond 1740. De oorspronkelijke schrijfwijze was echter wel degelijk VAN Meerhaeghe!

2. HERKOMST.

Om nu de herkomst (én de juiste betekenis) van onze naam te achterhalen, moeten we proberen om zo ver mogelijk terug te gaan in het verleden, teneinde de oudste schrijfwijze terug te vinden. Op die manier vermijden we van naamverklaringen te verzinnen die louter op fantasie berusten. Een naam kan namelijk in de loop der tijden zodanig evolueren dat we de hedendaagse schrijfwijze bijna niet meer herkennen in haar oudste geschreven vorm, zodat een verklaring die zich alleen baseert op de huidige schrijfwijze er heel dikwijls totaal naast zit!

- Onze allervroegste naamgenoot troffen we aan in een oorkonde van de abdij van Enname uit 1247, waarin ene Willekin de Merhage te Ooike vermeld wordt. (1)
- In 1281 worden in een archiefstuk van de Gentse St.-Pieters-abdij Gertrudis, Walterus, Imma en Hannekinus de Merhaghe genoemd tussen de cijnscbereren van Walem te Wortegem. (2)

Het gaat hier om twee latijnse teksten waarin we "de Merhage" als "Van Merhage" kunnen vertalen en hier hebben wij dan ook de oudste schrijfwijze, nog vrij van al de fantasietjes die daar in de volgende eeuwen aan toegevoegd werden.

Meteen hebben we al een idee over de herkomst van onze naam die zich blijkbaar te Ooike-Wortegem situeert.

De meeste namen die beginnen met "van" (vanden, vander, ver-) zijn afgeleid van een plaatsnaam of toponiem. Het prefix "van" verwijst dan naar de plaats van herkomst. Dat zien we nog duidelijk in de namen Van Caeneghem, Van Maeldeghem, Van Tieghem, Van Overschelde enz.

Anderen werden afgeleid van een voornaam zoals in Janssens, Pieters, Jacobs, Matthijs, Danneels, Adriaenssens enz.

Een derde groep verwijst naar een beroep : De Backer, De Clerck, Deleersnyder, Timmermans, Dhuvettere, Desmet enz.

Ook bepaalde lichaamskenmerken waren de aanleiding om iemand Degroote, Decorte, De Witte, Bruynooghe te noemen.

De naam "Van Merhage" is dus eveneens afgeleid van een plaatsnaam, hoewel dit op het eerste gezicht niet zo duidelijk mag lijken.

Onze studie leerde ons dat onze voorouders generaties lang te Wortegem geleefd hebben. Ook de voorncemde vroegste naamgenoten leefden aldaar tijdens de 13^e eeuw. Zou er dan in de buurt een gehucht bestaan hebben dat de naam "Meerhage" droeg? Inderdaad!! Op de grens van Wortegem en Ooike ligt het gehucht "Meerhage", waarvan er twee schriftelijke bewijsplaatsen zijn die terugreiken tot in de 10^e eeuw!! Die plaatsnaam leeft nu op vandaag, duizend jaar later, nog voort in de "Meirhaegstraat", die het Wortegemse gehucht Walem met Ooike verbindt.

- Het toponiem "merahaga" wordt voor het eerst vermeld in het jaar 964, in een schenkingsakte van Arnulf I, graaf van Vlaanderen, waarbij deze voor zijn zieleheil het goed Walem met zijn afhankelijkheden, waaronder "Meerhage", posthuum schenkt aan de Gentse St.-Pietersabdij.

We citeren een passage uit de latijnse oorkonde : (3)

"... qua propter ego in Dei nomine Thodericus, gratia dei Comes et Baldwinus et Ericus et Everwinus, ex voluntate et jussu seniores mei Arnolphi defuncti, (...) donamus et contradimus Deo sanctoque Petri sui juris possessionem perpetuo possidendam, Walehem (Walem) dictam, cum omnibus appendiciis id est Bucingehem, Merahaga (Meerhage), Loceca (Lozer), Hoica (Coike), Moringehem (Moregem), Ostrahem, sitam in comitatu Curtracince (Kortrijk) seu Tornacince (Doornik), cum omni integritate in culturis, pratis, pascuis, domibus et silva et quidquid speratur pars praedictae hereditatis (...)"

- Tijdens de 11^e eeuw schenkt ene Appollonius aan diezelfde St.-Pietersabdij twee bunders land gelegen "in merhaga".

We citeren : (4)

"Appollonius tradidit sancto Petro pro anima matris suae Heillewif ii bunaria sita in Merhaga".

De vertaling luidt : "Appollonius schenkt aan de abdij van St.-Pieters, voor de zielerust van zijn moeder Heillewif, twee bunders gelegen te Merhaga".

Het is duidelijk dat in onze familienaam Van Merhage nog steeds de oeroude frankische plaatsnaam "merahaga" voortleeft en nu kunnen we ook de enige juiste verklaring of betekenis van onze naam achterhalen.

3. BETEKENIS.

Onze naam is het resultaat van de samenvoeging van "meer" en "hage", waarin we de wortels "mari" en "hago" aantreffen. (5)

- Het indogermaanse "mari", in de betekenis van "meer, zee of plas", vinden we terug in het oudsaksisch en oudhoogduits "meri", het oudengelse "mere", het ierse "muir" en het latijnse "mare"
- Het oudfrankische "hago" betekent : haag, bosje of struikgewas.

Volgens dr. Tavernier is een "mere" een natte, moerassige plaats of laaggelegen vochtige grond. Een "mere" kan ook een stuk land zijn dat "ingemeerd" is, d.w.z. begrensd door een gracht of struikgewas. Een "hage" is dan een bosje niet hoogstammig hout, lage begroeiing of struikgewas.

De Merehage was dus oorspronkelijk een moerassig stuk grond, begroeid met op vochtige bodems wassend hout als elzen en wilgen.

Op de Meerhage zullen enkele hoefvetjes gestaan hebben en onze oervader was er een van de uitbaters. Ergens in de loop van de 12^e eeuw zal hij de naam van de woonplaats als familienaam hebben aangenomen. In die tijd hadden de meeste mensen namelijk alleen maar een voornaam en u begrijpt dat dit al vlug aanleiding gaf tot verwarring. (6) Wouter of Jan-die-op-de-Meerhagewoonde, gaf zichzelf (of kreeg) de bijnaam "Van Meerhage", om zich (of hem) te onderscheiden van de vele andere Wouters of Jans die te Wortegem en omgeving woonden. Deze bijnaam werd later van generatie op generatie als familienaam overgeërfd.

In de erfverdeling van Willem Van Meerhaghe, geboren te Wortegem omstreeks 1340, vinden we tussen zijn eigendommen onder andere "d'erstede te merhaghe en twee honderd lands te merhaghe". Hieruit blijkt dat Willem als boer nog steeds op de Meerhage woonde en hoe innig de familienaam nog verbonden is met de plaatsnaam waarvan hij is afgeleid. (7)

Wij (Van) Meirhaeghes, uitgezaaid over heel ons land, over Europa tot in Amerika en Afrika, wij komen allemaal van Meerhage, het drassige plaatsje nabij Walem, tussen Ooike en Wortegem. En in elke handtekening sluimert de duizend jaar oude herinnering aan onze oorsprong : merahaga!

Zie bijlage pag. 19 : situering van de Meirhaegehoek en de Meirhaegstraat op het grondplan van Wortegem.

bronnen :

- (1) Archief Abdijs van Ename, nr. 2217, één charter, Rijksarchief Ronse.
- (2) Archief St.-Pietersabdijs I cart.125, f° 30 v° e.v. Rijksarchief Gent.
- (3) M.Gysseling en A.Koch, Diplomatica Belgica I, pag.159 nr.62 1950; Bibliotheek Rijksarchief Gent.
- (4) A. Fayen, Liber Traditionum S. Petri Blandiniensis, 1906, pag.116,2.
- (5) De Flou, Woordenboek der Toponymie, deel X, 290-91 en 439.
- (6) Tijdens de vorige eeuw werden heel wat Nederlanders die nog geen officiële familienaam hadden van staatswege verplicht er zo vlug mogelijk een aan te nemen.
- (7) Staten van Goed, deel 2, f° 29 r°, Stadsarchief Oudenaarde.

Dank om de bereidwillige antwoorden op mijn vragen aan :

- Dr.C.Marynissen, Departement Linguïstiek, afdel. naamkunde en dialectologie, Kath. Universiteit Leuven. brief van 18.1.1977.
- Prof. M. Gysseling, Rijksuniversiteit Gent. brief 13.2.1978.
- Dr.C. Tavernier-Vereecken, Seminarie Nederlandse taalkunde en Vlaamse dialectologie, Rijksuniversiteit Gent. brief van 11.8.78.

WIJ KOMEN VAN KANEGEM : NABESCHOUWING

Als slotbedenking bij onze twee artikels over onze eerste Kanegemse Meirhaeghes schreven we "dat het niet veel gescheeld heeft of onze Kanegemse tak was reeds na twee generaties uitgestorven". Het zal U zeker opgevallen zijn dat dit vooral te wijten was aan de hoge kindersterfte.

Bekijken we even van nabij de gezinnen van de kinderen van stamvader Jan Van Meirhaeghe :

- Jan x Joanna Rammelaere : 4 kinderen.
2 bereiken de volwassenheid.
2 sterven als kind. (1)
- Adrianus x Fr. Verstraete : 2 kinderen.
2 bereiken de volwassenheid.
- Maria x Joos Haec : 4 kinderen.
2 bereiken de volwassenheid.
2 sterven als kind.
- Jacobus x 1. El. Decock : 7 kinderen.
x 2. M. Vandebroecke 3 bereiken de volwassenheid.
4 als kind of minderjarige overleden.

Van stamvader Jan Van Meirhaeghe werden dus 17 kleinkinderen geboren, waarvan er 9 de volwassenheid bereikten (1 overleed als 26-jarige) en 8 als kind of minderjarige overleden.

Dit betekent dat ongeveer de helft van de nieuwgeborenen nooit volwassen werden!

Onze familie vormde daarmee zeker geen uitzondering op de algemene regel. Die hoge kindersterfte is een in heel Europa voorkomend schrijnend feit, dat weinig te maken heeft met de genetisch-biologische erfenis van de kinderen zelf, doch die vooral veroorzaakt wordt door omgevingsfactoren zoals gebrek aan hygiëne en medische bijstand, besmettelijke ziekten en voedingsproblemen.

Als onze tak toch overleefd heeft dan is de Tieltse tak van Jooris Van Meirhaeghe, de halfbroer van stamvader Jan, uitsluitend door kindersterfte uit de geschiedenis verdwenen.

Pieter-Jan Meirhaeghe, enige kleinzoon van Jooris, huwde te Tielt op 12 september 1730 met Judoca Vandevijvere.

- Hun kinderen :
- 1. Jacobus o. Tielt op 3.5.1732
+ . Tielt op 3.12.1733 (1 jaar 7 maand
 - 2. Judoca o. Tielt op 17.8.1733
+ . Tielt op 31.4.1748 (14 j. 8 m.)
 - 3. Godelieva o. Tielt op 17.8.1733
+ . Tielt op 22.1.1742 (8 j. 5 m.)
 - 4. Anna Maria o. Tielt op 6.7.1735
+ . Tielt op 29.3.1744 (8 j. 8 m.)
 - 5. Franciscus o. Tielt op 15.9.1737
+ . Tielt op 23.3.1740 (2 j. 6 m.)
 - 6. Maria Anna o. Tielt op 30.1.1741
Dorothea + . Tielt op 6.2.1746 (5 j.)

Hun zes kinderen, waaronder een tweeling, zijn allen als kind gestorven! Dit is een triestig record dat in die dagen maar al te dikwijls geëvenaard werd.

Het is moeilijk om ons een idee te vormen van de psychologische weerslag van deze massale kindersterfte op het gezin zelf.

Vandaag de dag is het een tragedie een kind, waarin zoveel gevoelens en verwachtingen geïnvesteerd worden, te verliezen.

Was dat toen ook het geval? Bracht een voortdurende konfrontatie met de dood op den duur een soort gevoelsimmunitet met zich mee? Wapende men zich reeds bij voorbaat tegen de pijn en de zekerheid dat men de helft van zijn gezin naar het kinderkerkhof zou dragen? Of is de dood van een kind altijd en in alle omstandigheden een ramp?

Kenden onze voorouders geen voorbehoedsmiddelen, dan was de dood van moeders en kinderen een meedogenicos "nabehoedsmiddel" dat de kroostrijke gezinnen fel uitdunde.

Het zal U wellicht ook verbaasd hebben hoe dikwijls onze voorouders in het huwelijksbootje stapten en hoe vlug ze na de dood van de partner weer met een ander scheep gingen :

- Adrianus (XIV.4) huwt 1° met Maria Haesaert.
2° met Francisca Verstraete, negen jaar na het overlijden van Maria Haesaert.
- Maria (XIV.5) huwt 1° met Joos Haec, negen maanden na het overlijden van zijn 1° vrouw.
2° met Jan Landuyt, twee jaar na het overlijden van Joos Haec.
3° met Marijn Mestdach, twee maand na het overlijden van Jan Landuyt.
- Petrus (XIV.7) huwt met Catharina Verstraete, vier jaar na de dood van haar eerste echtgenoot.
- Jacobus (XIV.9) huwt 1° met Elisabeth Decock.
2° met Maria Vandenbroecke, twee jaar na het overlijden van Elisabeth Decock.
- Maria Vandenbroecke huwt 2° met Jan Aerts acht maand na de dood van Jacob.
- Jan Aerts huwt 2° met Anna Van Quathem vier maand na de dood van Maria.
- Joseph Laveyn huwt 1° met Maria Dierkens.
2° met Godelieve Meirhaeghe, vier maand na het overlijden van Maria Dierkens.
3° met Catharina Neirinck.

Van de vijf gehuwde kinderen van stamvader Jan Van Meirhaeghe zijn er drie die meer dan éénmaal trouwden. Ook Jans' vader, grootvader, betovergrootvader en oud-vader zijn allen tweemaal gehuwd geweest!

We moeten ons die Meirhaeghes niet voorstellen als al te vurige minnaars die blijkbaar last hadden met hun hormonen. Ook op dit vlak vormen zij geen uitzondering op de algemene regel.

Door de relatief korte levensduur van de beide echtgenoten waren zilveren bruiloftfeesten een zeldzaamheid. Veel vrouwen overleden in het kinderbed, epidemies en rogersnoden eisten een hoge tol en om al die redenen was het huwelijk geen lang leven beschoren. De kist was nog niet telemaal toegedekt of er werd al een volgend bruiloftfeest gepland. (2)

Deze schijnbare ongevoeligheid kan ons bevreemdend voorkomen. Vergeten we echter niet dat er voor liefde en romantiek in die tijd weinig tijd overbleef. "Liefde" was zelden de reden waarom twee mensen besloten met mekaar door het leven te gaan. Het huwelijk was op de eerste plaats een overeenkomst waarbij de twee partners vooral geïnteresseerd waren in de sociaal-economische aspecten van de "zaak". Huwelijken werden dan ook vaak door de familieclans bedisseld en een weduwe-met-een-vermogen(tje) vormde een aantrekkelijker partij dan de plaatselijke dorps-schoonheid. Wellicht was er dus een geringere gevoelsband tussen de echtgenoten en dat kan een reden zijn waarom er zo weinig gerouwd werd. De hoofdreden van dit heel snel hertrouwen lag waarschijnlijk in het feit dat de harde levensomstandigheden hen gewoon dwongen tot een tweede of derde huwelijk. Voor een boer met een nest weeskinderen of een boerin zonder boer was het noodzakelijk om zo vlag mogelijk te hertrouwen. Het werk liet niet op zich wachten en de liefde komt wel met de jaren, zegden de mensen... De huwelijken waren er niet minder stabiel om, integendeel. Scheidingen waren heel zeldzaam en alleen de dood grijpt telkens weer in als de grote en onverbidde scheider.

Hoge kindersterfte en talrijke huwelijken : twee gegevens waarmee we doorheen onze familiegeschiedenis tot bij het begin van de twintigste eeuw gekonfronteerd worden.

We moeten er echter voor oppassen dat we onze hedendaagse mentaliteit niet zonder meer naar het verleden overplaatsen. Onze voorouders zullen tegenover dood en huwelijk zeker een andere, een eigentijdse levenshouding aangenomen hebben.

Onze familiegeschiedenis biedt ons een kader waarin we onszelf met al onze "eeuwige" overtuigingen en waardeoordelen in een relativerend historisch perspectief kunnen plaatsen.

noten

- (1) Tijdens de 17^e eeuw gebeurde het vaak dat kinderen die overleden vóór de leeftijd van twaalf jaar (eerste communie) niet in de overlijdensregisters werden ingeschreven. Ook de pastoor van Kenagem volgde een tijdlang deze werkwijze. De meerderjarigheid werd bereikt op de leeftijd van 25 jaar. Het huwelijk van minderjarigen bracht automatisch de meerderjarigheid met zich mee.
- (2) Als een normale bevalling al niet zonder risico's verliep, dan was de geboorte van een tweeling nog veel riskanter voor moeder en kinderen. We zien dan ook dat Maria Vandenbroecke en Judoca Meirhaeghe allebei in het tweeling-kraambed sterven

MARIE LOUISE MEIRHAEGHE : NABESCHOUWING

In ons tweede Meerminneke hadden we het over dienstmeid Marie-Louise Meirhaeghe die huwde met Norbert D'huvettere. Daarin schreven we niet expliciet dat Marie-Louise zijn eigenste dienstmeid was. Dit werd ons nu bevestigd door de hr. Karel Delille uit Ieper, die in zijn boek "Jan Francies Dezutter", ook deze figuren bestudeerd heeft. Hij schrijft ons : " Marie-Louise Meirhaeghe was een beeldschoon meisje dat in 1851 huwde met Norbert D'huvettere. Zij was zijn dienstmeid en dit reeds tijdens het leven van Petronilla Deschrijvere (zijn eerste echtgenote) die een zeer 'vieze klinke' was, in 't Westvlaams gezegd". Dhuvettere heeft dus zijn nieuwe eega niet ver moeten zoeken. Spijtig genoeg heeft de zeventigjarige bruidegom niet lang van de charmes van Louiseke kunnen genieten. Hij overleed een jaar later en de weduwe hertrouwt met Jan Francies Dezutter. Deze laatste verliet in 1875 de molen (in het centrum van Kanegem gelegen) die hij van zijn pleegkind Charles D'huvettere huurde en Eduard Meirhaeghe (tak C) werd er de nieuwe molenaar en olieslager.

Eduard Meirhaeghe huwde in 1878 te Aarsele met Marie-Eugenie Van Eenoo. Hun huwelijkskontraet werd verleden voor notaris Charles D'huvettere te Zonnebeke. Deze was de zoon van Marie Louise Meirhaeghe en de stiefzoon van Dezutter.

Eduard en Marie-Eugenie zullen wel nooit vermoed hebben dat ze bloedverwanten waren, zij het dan in het zesde knoopsgat... Onderstaande schets zal dit duidelijk maken :

<p><u>Marie-Eugenie Van Eenoo</u> x o. Aarsele : 26.3.1855 dochter van :</p>	<p><u>Eduard Meirhaeghe</u> kleinzoon van :</p>
<p> <u>Jan Van Eenoo</u> x C. Van Overbeke o. Dentergem : 2.2.1805 zoon van :</p>	<p> <u>Petronilla Van Renterghem</u> x <u>Meirhaeghe</u>. dochter van :</p>
<p> <u>Pieter-Jozef Van Eenoo</u> x A;C. Baert o. Dentergem : 23.11.1766 zoon van :</p>	<p> Jan V. Renterghem x <u>Rosalia</u> <u>Vermeulen</u> dochter van :</p>
<p> <u>Jan-Bapt. Van Eenoo</u> x M.V.D. Moortel o. Wingene : 14.3.1735 zoon van :</p>	<p> Jacob Vermeulen x <u>Jacoba</u> <u>Vermeulen</u>. dochter van :</p>
<p> <u>Christiaan Van Eenoo</u> x Th. Muyle o. Wingene : 29.4.1699 zoon van :</p>	<p> Jacob Vermeulen x <u>Petronilla</u> <u>Debaene</u> dochter van :</p>
<p> <u>Gaspar Van Eenoo</u> x C.V.D. Abeele o. Wingene : 27.12.1653 zoon van :</p>	<p> Michael Debaene x <u>Judoca Van</u> <u>Eenoo</u> dochter van :</p>
<p> <u>Pieter Van Eenoo</u> x <u>Marie Caluwaert</u> o. Wingene : 7.10.1613</p>	<p> <u>Pieter Van Eenoo</u> x <u>M. Caluwaert</u> o. Wingene : 7.10.1613</p>

De grootmoeder van Eduard Meirhaeghe, nl. Petronilla Van Renterghem stamt dus eveneens af van het echtpaar Pieter Van Eenoo-Caluwaert. Zij is tevens de moeder van allen die tot tak C behoren.

Van het echtpaar Eduard Meirhaeghe-Van Eenco werden te Kanegem tussen 1879 en 1897 elf kinderen geboren. waaronder een tweeling en waarvan er vier binnen het eerste levensjaar overleden.

Eduard was van 1885 tot 1890 lid van het Kanegemse Armenbestuur, dit is het latere C.C.M.W. of C.O.O. Op de molen heeft hij twee "muldersgasten" en twee meiden in dienst en hij behoorde zeker tot de vooraanstaande Kanegemnaars.

Het gezin verhuist in 1899 van Kanegem naar het naburige Poeke waar zoon Cyriel Meirhaeghe het molenaarsbedrijf zal verder zetten. Deze laatste overleed te Vinkt op 21 november 1980 op 89-jarige leeftijd "als taaie telg van een aloud Westvlaams molenaarsgeslacht". Op zijn rouwzantje lezen we verder: "hij ging trots op het feit dat vader de laatste uitbater was geweest van "Kanegems koornwindmolen" en dat hijzelf, als opvolger van vader, op de Poekse Hartemeersmolen (1920-31) de laatste levende molenaar was van het land".

Eduard en Marie-Eugenie zijn de grootouders van onze leden Gerard Meirhaeghe uit Brussel, Wilfried Meirhaeghe uit Deinze, Julienne en Leona Meirhaeghe uit Marke en Lucien Meirhaeghe uit Lotenhulle.

bronnen :

- K.De Lille, Jan Francies Dezutter, pag. 41 e.v.
- Kwartierstaat Petronilla Francisca Van Renterghem, o.a. Staten van Goed van Familie Vermeulen Wingene; familiearchief-Meirhaeghe - Ledeberg.

DE KLOKKEN VAN KANEGEM

In het 18^e-eeuwse Vlaanderen stond de kerk nog stevig in het midden van de dorpsgemeenschap. Pastoor Goeminne had het echter moeilijk om op zon- en feestdagen al zijn schapen in de Kanegemse St.-Baafskerk voor de diensten te verzamelen. Niet dat de dorpelingen in deze eeuw van Verlichting en Rationalisme plots vrijdenkers waren geworden. Neen, hier waren gewoon praktische oorzaken in het spel: de kudde vond de stal niet terug omdat "de clocke hangende inden thoren te cleijne was ende daerdoor veele abusen veroorsaekt wierden..."

Op 20 mei 1775 wordt te Kanegem dan ook een "Enquête ende Besouck" (1) gehouden naar aanleiding van diverse klachten van inwoners die beweren dat ze het luiden van de kerkklok slecht of helemaal niet kunnen horen. Een van de ondervraagden is Jan Francies Meirhaeghe (tak C). Hij woont op de Kanegemse Westhoek en meer bepaald op de ouderlijke Meirhaeghehoeve, waar zijn betovergrootvader Jan zich in 1635 gevestigd had toen hij van Nokere kwam. Jan Francies, die in de enquête en dus in de volksmond kortweg Francies geheten wordt, verklaart dat ook hij het klokkegelui niet hoort met alle gevolgen van dien...

We drukken de toets in van onze 18°-eeuwse cassettereorder en duwen de microfoon onder de neus van Francies Meirhaeghe :

"Francies Meerhaege, oudt 30 jaeren, geboortigh op Thielt Buyten, lantsman van stille oorconde gedachvaert, in eede gestelt gendort ende geexamineert, segt. tuygt ende verclaert op eedt, nedent bij hem in onse handen gedaen, dat hij nu sedert de seshien jaeren fixelick leeft binnen de prochie van Caenegem inden Westhouck, aldaer ontrent een quaertier en half in rechte line vande kercke.

Hij verclaert waer te sijn dat hij, sijnde buyten sijnen huysse op sijn hof ofte landt, ende als het eider ende stille weder ende den windt suydtoost is, can hoeren luyden ofte clippen de clocke hangende inden thoren vande kercke van Caenegem, ende dat nochmaer als den windt niet te straf en is. Verclaerende voorts als den windt niet suydtoost en is dat hij schwijlen deselve clocke op acht daegen niet eens en is hoorende.

Hij segt waer te sijn dat hij, soo wel als andere prochiaenen bij sijne wete differente mael tot Caenegem te laete gecommen sijn inde goddelicke diensten, omdat sij de clocke niet en hadden connen hoeren, ende dat het onderandere eens is geschiet dat hij en sijnen gebuer Jan Deweerdt, genootsaekt hebben geweest te gasn naer de prochie van Ruysselede om misse te hoeren.

Hij segt noch waer te sijn dat hij, gelijk oock andere prochiaenen van Caenegem, om het selve gebreck, aldaer oock dickwils te vroegh naerde goddelicke diensten sijn gecommen als wanneer sij hun hebben moeten amuseren in herbergen ofte andere plaetsen, naementlick inden winter om hun vande caude te bevrijden.

Den deposant verclaert waer te sijn dat hij van over veele jaeren, sedert dat hij binnen de prochie is wconende, heeft weten ende hoeren claegen dat de clocke, hangende inden thoren vande kercke, te cleyne was en niet genoegh en conde gehoort worden. Ondertekend met mercq.

De naaste buur en achterneef van Francies Meirhaeghe, namelijk Jan Deweerdt, kleinzoon van Steven en Marie Meirhaeghe, verklaart ongeveer hetzelfde. Hij merkt echter nog op dat "hij ende andere van sijne gebueren om alle hetselve te voorcommen, slaegen ofte herologien hebben gecocht om hun naer de ure te reguleren, vermits sij dickwils de clocke niet en hoeren".

In de boedelbeschrijving ten sterfhuize van Francies Meirhaeghe treffen we inderdaad een "pendul-orologie" aan. Meteen weten we ook waarom Francies zich dit "luxe-object" heeft aangeschaft. De verklaring van Deweerdt toent ons ook hoe belangrijk de kerkklok was teneinde de dorpelingen toe te laten om "hun naer de ure te reguleren". Het buitenleven verliep op het ritme van de torenklok. Uurwerken waren in het huis van de kleine buitenmens dan ook een kostbare luxe. (2).

Kunnen wij ons in deze tijd van prikklokken en digitale polshorloges nog voorstellen dat wij ons tijdsgebruik zouden afstemmen op de kerkklokken die nauwelijks het verkeerslawaai overstijgen?

Om al deze beweringen van onze Kanegemnaars op hun waarheid te toetsen, doen de enqueteurs een rondgang naar de verste uithoeken van de parochie, terwijl de klokken worden geklept. Hun konkluzie "luidt" dat de Kanegemse klokken inderdaad veel te zwak zijn om in alle uithoeken van het dorp gehoord te worden en de klachten worden ontvankelijk verklaard. Of er in die toestand verbetering werd gebracht konden we (nog) niet achterhalen. (3)

Jan Francies Meirhaeghe zal het wel niet meer beleefd hebben. Een jaar later luidden voor hem de doodsklokken en ook nu zou hij veel te vroeg komen voor de "goddelijke diensten"... Hij was net 32 jaar geworden...

bronnen :

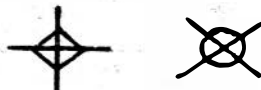
- (1) St.-Baafsarchief nr. B.3334, Rijksarchief Gent.
- (2) "Wie in 1750 een staande klok bezat mag bij de welgestelden worden gerekend", aldus dr. J. Weyns, ex-conservator Bokrijk in een interview met F. Gocle.
Hoe maak ik mijn stamboom op, Vlaamse Pockets nr.250, pag.82.
- (3) In 1779 werd de kerk die in een deplorabele toestand verkeerde, door pastoor Geminne hersteld en verruimd. Deze oude kerk werd rond de laatste eeuwwisseling afgebroken en de huidige "kathedraal van te lande" werd in gebruik genomen in december 1910. In datzelfde jaar verdronk pastoor Le Maitre, op wiens initiatief de majestueuze kerk werd opgetrokken, in de vijver van de pastorie.

Merk op hoe dit kleine archiefstukje een hoop belangrijke stamboominformatie bevat over Francies Meirhaeghe :

- leeftijd : 30 jaar. Dus geboren circa 1745 (1775-30).
- geboorteplaats : Tielt.
- beroep : landman.
- woonplaats : Kanegemse Westhoek.
- hielang reeds : 16 jaar, dus circa 1759 van Tielt gekomen.

We komen zelfs iets te weten over zijn "ontwikkeling". Francies tekent namelijk met zijn "mercq". Een "merk" is een persoonlijk kenteken in de vorm van een grafisch symbool, dat naast of in plaats van de handtekening bewijskracht had. Het tekenen met een merk betekent echter niet altijd dat de betrokkene wel degelijk kan schrijven. Daar zowel de vader én de beide zonen van Francies voluit handtekenden kunnen we met een zeker voorbehoud veronderstellen dat Francies het ook wel zal gekund hebben.

voorbeeld van "merken" :

F A M I L I E N I E U W S

In Goede en Kwade Dagen

CARINE Meirhaeghe, dochter van Maurice en Mariette Lannoo
huwde te Wingene op 25 november 1977 met Deny Vindevoghel.
adres : Bruggesteeweg 54, Ruiselede.

MARC Marichael, zoon van René en Marie-José Meirhaeghe
huwde te Deinze op 17 december 1977 met Greta Callewaert.
adres : Centrumlaan 109, Deinze.

CHRIS Verkaemer, zoon van Georges en Helene Meirhaeghe
huwde te Harelbeke op 24 februari 1978 met Lieve Matton.
adres : Driesstraat 63, Beveren-Leie.

GRETA Meirhaeghe, dochter van André en Simonne Verschuere
huwde te Tielt op 5 mei 1979 met Johan Callens
adres : Stationsstraat 43, Tielt.

Dorine Lambert, dochter van Marcel en Josephine Meirhaeghe
huwde te Schuiferskapelle op 18 mei 1979 met Irené Vande Walle.
adres : Meirstraat 1, Vosselare-Nevele.

FRANS Lambert, zoon van Marcel en Josephine Meirhaeghe
huwde te Gistel op 6 juli 1979 met Kathleen Mylle.
adres : Drie Wilgen 33, Schuiferskapelle-Tielt.

RITA Marichael, dochter van René en Marie-José Meirhaeghe
huwde te Tielt op 21 juli 1979 met Frans Hollevoet.
adres : Oude Stationsstraat, Tielt.

PAUL Marichael, zoon van René en Marie-José Meirhaeghe
huwde te Ruiselede op 12 juli 1980 met Mia Vriendt.
adres : 1° Poclse Gepants. Divisiestraat 5, Aalter.

EDDY Mervillie, zoon van Georges en Frieda Meirhaeghe
huwde te Tielt op 24 oktober 1980 met Rina Vanneste.
adres : Kouter 325, Deinze.

SYLVIE Bécard, fille de Jean et de Maria Meirhaeghe
mariage : 22 juin 1980. avec Marcel Picot. Frankrijk.

GODELIEVE Meirhaeghe, dochter van Richard-Daniel en Mariette Laporte
huwde te Oudenaarde op 20 februari 1981 met Geert Boullart.
adres : St. Laurentiusstraat 36, Oudenaarde.

LINDA Meirhaeghe, dochter van André en Eliane Vandendriessche
huwde te Wingene op 27 februari 1981 met Philippe Devos.
adres : Ruiseledesteeweg 36, Wingene.

JAN Meirhaeghe, zoon van Frans en Christiane Vergucht
huwde te Kortrijk op 11 juli 1981 met Kristien Piccavet.
adres : Westlaan 83, Roeselare.

En Adam Gewon Seth

VICKY Meirhaeghe, geboren te Tielt op 8 mei 1981.
dochter van Gaby Meirhaeghe en Linda Vandevijvere uit Tielt.
kleindochter van Albert Meirhaeghe en Mariette Lauwers uit Tielt.

Aan de jonggehuwden en nieuwgeborene wensen wij een behouden
vaart over de zeven zeeën van het leven.

wij denken aan

CYRIEL Meirhaeghe, weduwnaar van Helena Emma Maes.
Geboren te Kanegem op 8 november 1891 en overleden te Vinkt
op 21 november 1980.
Zoon van Eduard Meirhaeghe en Marie Eugenie Van Eenoo.

RICHARD Ver Eecke, weduwnaar van Odila Maria Meirhaeghe.
Geboren te Tielt op 28 juni 1897 en er overleden op 17 juni 1981.

GERARD Meirhaeghe, echtgenoot van Martha Vande Weghe.
Geboren te Ruiselede op 10 januari 1909 en overleden te Tielt
op 10 juli 1981.
Zoon van René Meirhaeghe en Marie-Louise Deneve uit Ruiselede.

Hartelijk dank aan :

- Mevr. Gerard Meirhaeghe-Fiers uit Brussel om de rouwbrieven, doodzantjes en telefonisch contact.
- Mevr. Zulma Meerhaeghe echtg. Matton uit Wevelgem om de fotocopies van rouwzantjes en familiefoto's.
- De Hr. August Vanmeirhaeghe uit Berchem-Antwerpen om de familiegegevens.
- Mevrn. Leona en Julienne Meirhaeghe uit Marke voor de familiale gegevens omtrent hun gezin.
- Noël Van Renterghem uit Ruiselede voor de vele adressen van de tak Felix Meirhaeghe en voor de vele informatie die hij ons in de loop der jaren heeft toegestuurd.
- Alain Meirhaeghe uit Haacht voor de adressen van zijn zusters Noëlla en Rita.
- Aan allen die ons hun bliken van interesse lieten worden!

* In ons vorig nummer schreven we dat we de weinige nakomelingen die tot tak B en D behoren nog niet gelokaliseerd hadden. Sedertdien hebben we die "verloren zonen en dochters" teruggevonden! Oprechte dank aan Mevr. Sara Meerhaege wed. Bulcaen uit Tielt die ons op het spoor bracht van haar zuster Cora Meerhaege echtg. Devolder uit Tielt en haar neef E.H. Albert Maeyaert, zoon van Charles en Emilia Meerhaege, pastoor te Heisele-Alveringem. Welkom in de weldoende schaduw van onze stamboom! Zij behoren allen tot tak B.

* Herlees nog eens onze vraagrubrieken "van de hak op de tak" uit de vorige Meerminnekes en bezorg ons een antwoord. Gelieve ook eventuele adreswijzigingen te signaleren!

* Met dank aan de firma Metalor, Amerikaanse Stock, Ingelmunstersteenweg 23, Oostrozebeke, aan mijn vriend Marc Vanhoorelbeke en onze vrouwtjes, voor de praktische realisatie van dit derde Meerminneke.

Brief aan mijn grootvader,

"Ik zou zo goed over hem moeten schrijven dat hij door mij bestaat, maar mijn kennis van hem bestaat uit niet meer dan een paar voetnoten..." (Jeroen Brouwers - Het Verzonkene.)

Grootvader. Ik heb je nooit gekend. Je stierf terwijl ik op het leven zat te wachten in mijn moeders buik. Jij hebt mij niet gekend. Wat is er nog van jou in mij? Wat is er tussen ons? Een naam. Een vage trek? Ik weet het niet.

"Ter zaliger gedachtenis van Mijnheer August Meirhaeghe, echtgenoot van Mevrouw Estella-Maria Vandermeersch. Geboren te Kanegem den 9 Febr. 1887 en aldaar godvruchtig overleden den 25 Mei 1949". Dit lees ik op jouw doodzantje. Twee data en een mensenleven. Wat daar tussenin is gebeurd weet ik alleen van horen zeggen. De verhalen van grootmoeder, van jouw kinderen, van de mensen met wie je geleefd hebt. Berichten uit de tweede hand. Want wie vertelt me hoe je stem klonk en je lach? Hoe bewoog je door het huis? De anekdotes als even zoveel stukjes van een onvoltooid legpuzzel...

Hoe ging het er aan toe in het huis van je ouders Dees en Rosalietje? Was 't Polierke niet al vlog veel te klein voor de vijf zonen en drie dochters? En op school? Vond je het normaal dat je met je meer dan middelmatige begaafdheid alleen enkele jaren dorpsschool kon lopen? Ik weet dat je als jongeman met je broers naar Frankrijk trok als seizoenarbeider en om er te slaven in de steenovens. Wat dacht je over dit land dat zo weinig levenskansen bood aan zijn talloze trimards?

Je was vijftientwintig jaar toen je huwde met grootmoeder en jullie vestigen zich in de Vinktstraat. Van wittebroodsweken was geen sprake, want daags na het huwelijksfeest vertrek je met de ransel op de rug naar Frankrijk. Zestig jaar later hoorde ik grootmoeder nog met fierheid vertellen hoe ze je bij je terugkeer verraste met "die schone frank" die ze met "spellewerken" had bijverdiend. Grootmoeder. Hoe en waar heb je haar leren kennen? Ja, mooi was ze zeker! Ik heb hier voor mij een foto liggen die kort na je huwelijk genomen werd. Hoe zelfverzekerd is de twinkeling in je ogen en de monkel rond je beknevelde mond. Keek je een paar jaar later nog zo frank de toekomst in de ogen toen een eerste wereldoorlog uitbrak en de ooienaar steeds maar nieuwe Meirhaeghskes aanvoerde? En dan werd het vrede en negen maanden na de bevrijdingsroes werd mijn vader geboren. Ja, grootvader, ik heb dat allemaal netjes nageteld, zoals je ziet! Rond die tijd verhuisde je voor de derde en laatste keer van de Nagelstraat naar de Oude Tielstraat.

In de loop van de twintiger jaren vertrokken je drie broers, Jules, Cyriel en Jan, definitief naar Frankrijk. Jouw twee schoonzusters-Vandermeersch emigreerden naar Canada. Jij bleef aan de Kanegemse kerktoren vasthangen. Wat weerhield je hier? Men vertelde mij dat grootmoeder er niet voor te vinden was en dat jij van mening was dat je het hier net zo goed kon maken als in dat nieuwe Beloofde Land. Was dit de eigenlijke reden?

Je zou er in ieder geval iets moeten op vinden om jouw steeds maar groeiende gezin van dagelijks brood te blijven voorzien. Met de ervaring die je in Frankrijk had opgedaan ben je dan samen met je broer Theophiel en schoonbroer Jules Van Parijs, een steenbakkerij begonnen. Een familiebedrijf dus waar ook je oudste zonen Alois, Maurice en Cyriel terecht konden. Op de foto herken ik je daar boven op de massieve berg bakstenen. En hier, aan de muur van mijn werkkamer, hangt de steenbakkerstang die je zo vaak gehanteerd hebt. Een doorsneedag uit je leven naast je te staan. 's Morgens als je voor dag en dauw opstaat om, nog voor de eigenlijke werkdag begint, die stapel boterhammen te snijden voor heel de bende en de aardappelen te schillen voor het noenmaal. Dan naar de steenoven of naar het veld en er je handen zien denken in de klei en je feilloze bewegingen volgen bij het pikken. De rumoerige maaltijden aan de lange tafel. En dan die foto van de avond, waar je aan tafel de krant zit te lezen, het stenen pijpje in de mond. Dit broze pijpje is ooit aan mijn kinderhanden ontvallen...

Je was een man van matigheid en die zeldzame keer dat je te diep in het glas keek kon je nogal zwaarmoedig en melancholisch zijn, naar men zegt. Iedereen is het er verder unaniem over eens dat je in de omgang een rustig en zachtmoedig man was, een brave vent die zijn eigen stille weg ging. Dat moet dan wel zo geweest zijn, maar plots zit je tot over je oren in de dorpspolitiek? Je wordt in oktober 1926 zelfs als gemeenteraadslid verkozen. Zes jaar later word je opnieuw in de wet gestemd. Er doen talloze verhalen de ronde over die woelige verkiezingsperiodes, die blijkbaar heel Kanegem op zijn kop zetten. Je stond, naar de mening van de paster, op de verkeerde lijst en de man Gods heeft je met allerlei dreigementen onder druk gezet om je van je kandidatuur te doen afzien. Hij zou er voor zorgen dat je uit je huurhuis gezet werd door de eigenaar, dat je van Kanegem zou vertrekken. Jouw kinderen gingen op school een paar banken achteruit en werden als misdienaars ontslagen... Toch heb je koppig je zin doorgedreven. Ik heb de indruk dat je eigenlijk werd meegesleurd door de gebeurtenissen en dat je eerder hebt doorgezet "uit princip" dan omwille van politieke overtuigingen. Heb ik het juist voor?

Ik zie hier dat je in 1929 van Theophiel Dezutter "een woonhuis met medegaande land, gelegen langs den gravier van Caeneghem naar Thielt koopt voor de som van 16.000 franken". Je hebt deze bescheiden woning, waar je al geruime tijd in woonde, dan aanzienlijk verbouwd om je kroostrijk gezin beter te kunnen huisvesten. De zelfgebakken stenen dragen nog jouw vingerafdrukken.

In datzelfde jaar wordt jouw jongste kind Albert geboren. Ken je nog die foto waarop je met je jongste op het ijs aan 't schaatsen bent? Zeven zonen en drie dochters! Tijdens jullie voorbije zeventien huwelijksjaren is grootmoeder acht volle kinderjaren zwanger geweest. Ik dacht wel eens dat men vroeger zomaar achteloos kinderen maakte, tot grootmoeder me vertelde over haar achtste kind dat dood geboren werd. Zij herinnerde zich nog hoe je midden de vloer op je knieën zat te huilen met het kindeje in je armen...

In 't jaar 35 ben je dan plots zwaar ziek geworden en men vreesde een fatale afloop. Wat is er toen allemaal door je hoofd gegaan? Je was pas 48 jaar en ook je vader en grootvader waren niet oud geworden. Wat zou er met je gezin gebeuren? In augustus trekken jouw kinderen Helene, Jan en Arnold op zeer jeugdige leeftijd op bedevaart naar Onze Lieve Vrouw van Halle om je genezing af te smeken. En je geneest! Je hebt aan deze ziekte wel blijvende letsels overgehouden. Je rechterarm is verlamd, doch dankzij de eindeloze zelfopgelegde oefeningen slaag je er na een tijd in die arm weer te gebruiken en je gaat weer aan het werk. Je blijft wel blind aan het rechteroog; dat merk ik duidelijk op de latere foto's.

Ondertussen waren de gronden uitgebakken en dit betekende het einde van de steenoven. Je bent dan bij diverse werkgevers in dienst gegaan. Bij betonwerken Cortvriendt te Tielt, bij Jules Spriet uit Kanegem en bij Vandenbulcke te Aarsele. En dan breekt de tweede wereldoorlog uit en je zonen Maurice, Cyriel en Jan worden gemobiliseerd. De onzekerheid, de angst om hun lot. Gelukkig komen ze behouden uit de oorlog. Tijdens de bezetting ga je aan het werk bij Vandenbulcke uit Aarsele en bij landbouwer Achiel Bovijn te Kanegem.

De kinderen verlaten nu het nest en de oude dag ligt in het verschiet. De welverdiende rust zou echter de eeuwige rust worden... Een foto in De Haan-aan-zee: je bent nu zo'n zestig jaar, doch het leven heeft je veel ouder getekend. Je zag er echt niet goed uit die dag. En dan in mei '49 gaat het allemaal zo vlug. De laatste foto op je sterfbed: het hoofd neigend tussen de vicoltjes op het blanke hoofdkussen, het scherpe profiel van je gezicht en tussen die grote gevouwen handen een paternoster, deze paternoster hier. Wat dacht je van dit leven dat voor jou toch een lange werkdag is geweest waarop geen rustgevende avond volgde? Of heb je sereen het onvermijdelijke ondergaan?

Je hebt het niet meer mogen meemaken hoe we op elke hoogdag met heel de familie naar Kanegem trokken en hoe jouw grote huis met de jaren te klein werd om al je kleinkinderen en achterkleinkinderen te bergen. Met meer dan tachtig waren we op het laatst. Grootmoeder in haar zetel naast de leuvense stoof. En jij? Was jij daar ook ergens aanwezig? Toen het huis leeg liep was grootmoeder weer alleen. Bijna dertig jaar heeft zij jou overleefd. Zij vertelde me vaak hoe ze telkens weer dezelfde droom had: jij komt op haar toe en vraagt, Maria, ik wacht hier al zolang op u, wanneer kom je nu eindelijk af? Nu zijn jullie weer samen, twee foto's op een grafsteen.

August, je hebt geen geschriften nagelaten, geen brief. Ik heb alleen jou handtekening waarin ik je vaste hand herken. Nu ik je deze brief geschreven heb weet ik dat ik je daardoor onrecht aandoe. Want hoe zou ik in deze paar bladzijden jouw leven kunnen omvatten? Op 24 mei 1975, dit is dag op dag 26 jaar nadat jij de dood inging werd mijn zoontje Balder geboren. Als ik nu zie hoe hij met zijn grootvader, jouw zoon, overal optrekt dan voel ik heel precies wat ik gemist heb. Mijn grootvader.

Je kleinzoon Herman.

een gedicht

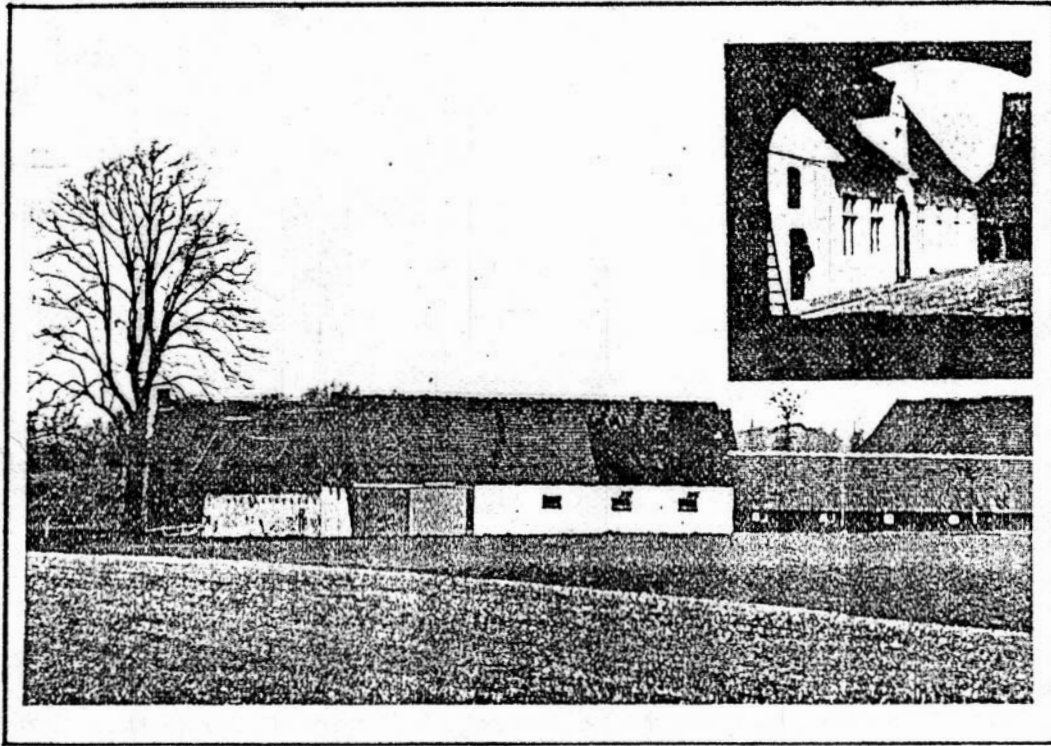
Dit is de tuin waarin ik sterven zal,
Dicht bij mijn vrouw, mijn bloemen en mijn duiven.
De wind zal zachtjes in de bomen wuiven.
Ik zal niet eenzaam zijn als ik voorover val.

Ik weet het wel, al lang is something rotten.
In de kanalen van mijn hart is slib.
Al lach ik nog, ik zit reeds op de wip.
Lach is een felle eigenschap der zotten,

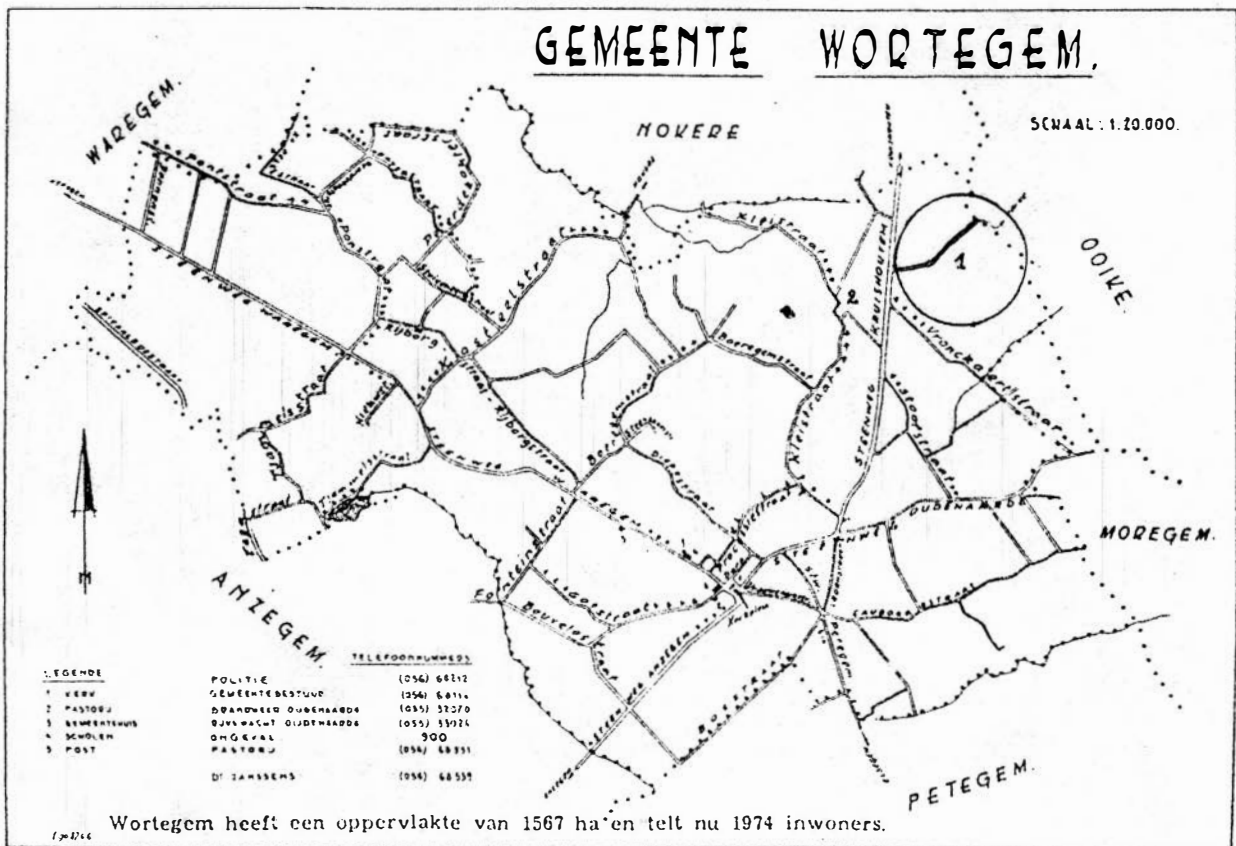
Der reine dwazen die in God geloofden,
En met hun kinders speelden op de oeverlijn
van dood en droom; en na het spel weer angstig zijn :
Het zwaard van Damocles boven hun hoofden.

Ik heb het leven lief gehad : mijn vrouw,
zò liefgehad, mijn kinders en hun zonen.
Laat het zò zijn : geen bloemen, ook geen kronen,
Want gij waart alles wat ik hebben wou.

Jan Meirhaeghe

't Hof te Walem waar de grootvader van onze Kanegemse stamvader Jan Van Meirhaeghe in 1595 uitbater was.

1. Meirhaegehoek met de Meirhaegstraat
2. 't Hof te Walem